

Kaikki mitä hyvän ehdokkaan tulee tietää!

Ehdokasopas

kunta- ja aluevaalit 2025

Kristillisdemokraatit
Kristdemokraterna

Sisällysluettelo

Mahtavaa, kun olet ehdokkaana!	4
--------------------------------------	---

1. OSA – Puolueen kampanja sekä yleistä kunta- ja aluevaaleista 10

1.1 Mitä puolue sekä piirit, osastot ja erityisjärjestöt tarjoavat ehdokkaille kunta- ja aluevaaleissa? 10

1.1.1 Kunta- ja aluevaalien ehdokasgalleria ja ehdokkaan paperilomake	10
---	----

1.1.2 Vaalijulisteet	12
----------------------------	----

1.1.3 Esitteet ja muut mainontavälineet	12
---	----

1.2 KD:n vaaliorganisaatio 14

1.3 Sisäinen viestintä vaalien alla 15

1.4 Ehdokasasettelusta ja vaalimatematiikasta 15

1.4.1 Tärkeitä vaalien virallisia päivämääriä vuonna 2025	16
---	----

1.4.2 Vaalimatematiikasta	16
---------------------------------	----

1.5 Kerää vaalirahoitusta – rohkeasti ja oikein! 17

1.5.1 Puolueyhdistysten rooli on keskeinen vaalirahoituksen hankkimisessa	18
---	----

1.5.2 Käytännön yhteistyö osaston tai piirin kanssa, jos vaalirahoitusta on saatu ehdokkaan oman puolueyhdistyksen tilille	18
--	----

1.5.3 Vaalien jälkeen vaalikeräystilityksestä	19
---	----

1.5.4 Tuen pyytäminen	20
-----------------------------	----

1.5.5 Vaalimainoksen maksajan nimi	20
--	----

1.5.6 Vaalirahoitusilmoitus ja ennakkoilmoitus	21
--	----

2. OSA – Vaalikentällä, ehdokkaana ja tukiryhmässä 25

2.1 Kristillisdemokraattien ehdokkaana 25

2.2 Vaalikampanjan suunnittelu 26

2.2.1 Tee kampanjasuunnitelma!	26
--------------------------------------	----

2.2.2 Kohderyhmät ja kohtaamispaikat	28
--	----

2.2.3 Media ja median kautta vaikuttaminen	32
--	----

2.2.4 Kampanjaideoita	34
-----------------------------	----

2.2.5 Vaalikampanjan rahoittaminen	36
--	----

2.3 Vaalikentällä	36
2.3.1 Oma esiintymisesi	36
2.3.2 Uusien jäsenten ja aktiivien rekrytointi	41
2.3.3 Kiitosten aika	41
Lopuksi	44
Oppaan tekijät	45

Vinkkejä vaalityöhön jo ehdokkaana olleelta!

David Pettersson: Samtidigt intressant och krävande	6
David Pettersson: Ensimmäinen ehdokkuus antoi kipinän politiikkaan	8
Sirpa Pursiainen-Hautala: Tärkeää on se, mitä tekee vaalien välissä	22
Topias Kujala: Ensikertalaisena läpi	38
Satu Melkko: Lähdin pitämään lasten puolta	42

Mahtavaa, kun olet ehdokkaana!

Olemme kiitollisia Sinulle siitä, että olet päättänyt lähteä ehdokkaaksi ja annat panoksesi kristillisdemokraattisen politiikan puolesta. Kevään 2025 kunta- ja aluevaaleissa valitaan valtuutetut 293 eri kuntaan ja 21 eri hyvinvointialueelle, sekä muut kunnalliset ja alueelliset luottamushenkilöt, kuten lautakuntien jäsenet.

Lukemalla tämän oppaan saat vinkkejä vaalityöhön ja ehdokkuuteen. Haluamme auttaa Sinua saavuttamaan mahdollisimman hyvän vaalituloksen.

Pidetään koko Suomi elinvoimaisena!

Suomessa on 309 kuntaa ja 21 hyvinvointialuetta. Kaikki erilaisia. Näemme erilaiset kunnat ja alueet voimavarana ja uskomme siihen, että menestyvä kunta osaa luoda menestymisen mahdollisuuksia. **Koko Suomen säilyminen asuttuna on myös huoltovarmuus- ja turvallisuuskysymys.**

Syntyvyys, muuttoliike, kuntien taloustilanne, geopoliittisen tilanteen muuttuminen ja monet muut muutostekijät haastavat kuntia uudistumaan. Kunnan elinvoiman rakentamiseen tarvitaan koko alueen yhteistyötä. Yhä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä kunnan tulee reagoida ja vastata uusiin tarpeisiin ja haasteisiin ketterästi.

Me kristillisdemokraatit haluamme rakentaa kuntia kestäväälle pohjalle. Panostamme varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Perheiden ja ikäihmisten asiat ovat meille sydämenasioita. Työn ja yrittämisen hyvät edellytykset ovat tae elinvoimalle. Meille on tärkeää, että taloutta hoidetaan vastuullisesti. Jos nyt elämme yli varojen, laskun maksavat seuraavat sukupolvet.

Tahdomme panostaa lähipalveluihin. Nykytilanteessa palveluiden tuottamiseen tarvitaan kuitenkin uusia toimivia ratkaisuja ja mahdollisuuksia keilla joustavasti. Perinteisten ratkaisujen lisäksi tarvitaan luovia, liikkuvia, digitaalisia ja tarpeen mukaan muuttuvia palveluja.

Sinä tunnet kuntasi ja alueesi parhaiten. Tarvitsemme Sinua ja osaamistasi rakentamaan hyvinvoivia kuntia ja alueita. Tekojen kautta rakennetaan kunnista tekijöidensä näköisiä. Samalla rakennetaan sukupolvien Suomea,

jossa pidämme huolta toisistamme vauvasta vaariin.

Ehdokasinfoja ja koulutusta – tutustu ohjeisiin ja nettisivuihin

Tämä opas ja muita ehdokasinfoja löytyy puolueen nettisivuilta www.kd.fi/ ehdokas. Ehdokkaiden suljetussa Facebook-ryhmässä **KD alue- ja kuntavaaliehdokkaat 2025** jaamme tietoa vaaleista ja voimme yhdessä keskustella mm. ideoista vaalityössä.

Puolue järjestää Teamsilla etäkoulutuksia eri aiheista. Näihin kutsut tulee sähköpostilla. **Luethan näin ennen vaaleja sähköpostiasi päivittäin ja tarkista aina myös roskapostilaatikko ja muut sähköpostisi kansiot.** Kannattaa olla tiiviisti yhteydessä oman asuinpaikkakunnan KD-paikallisosaston/piirijärjestön/erityisjärjestön vastuuhenkilöihin. Yhteystiedot löytyvät puolueen nettisivuilta osastot.kd.fi.

Poliittiset linjaukset ja eettiset säännöt

Tämän ehdokasoppaan lisäksi kannattaa perehtyä **puolueen vaaliohjelmiin sekä puolueen linjapaperiin eli hiljattain päivitettyyn KD:n aakkostoon.** Nämä sekä muut puolueen ohjelmat, kannanotot ja tiedotteet löydät nettisivuiltamme www.kd.fi. Lisäksi verkkolehdestämme www.kdlehti.fi kannattaa seurata ajankohtaisia uutisia. Näitä kaikkia voit käyttää hyödyksi kampanjoinnissasi ja mm. vaalipaneeleissa.

Vaalityössä kohtelemme toisia kunnioittaen ja reilusti, joten luethan huolellisesti myös nettisivuilta löytyvät puolueen eettiset ohjeet. Muistathan myös, että KD on muiden eduskuntapuolueiden tavoin sitoutunut Euroopan poliittisten puolueiden rasismin vastaiseen peruskirjaan.

Hienoa, että olet mukana KD-tiimissämme – tsemppiä ja menestystä vaaleihin!

Sari Essayah,

puolueen puheenjohtaja, maa- ja metsätalousministeri, kansanedustaja

Mikko Rekimies,

puoluesihteri, puolueen vaalipäällikkö

David Pettersson

Samtidigt intressant och krävande

Min tidigare arbetsgivare ringde och frågade om jag var intresserad av att ställa upp i kommunalvalet 2008. Jag tyckte det lät intressant och ställde upp i valet. Jag blev inte invald, men fick mersmak för politiken.

Jag har inte haft någon valkampanj inför kommunal- eller välfärdsområdesvalet. Däremot har lokalavdelningen haft en del annonser. Jag tror det ofta fungerar så på landsbygden där alla känner alla.

Perioden som regionråd för välfärdsområdet har varit krävande jämfört med när det gamla sjukvårdsdistriktet ännu fanns. Samtidigt är det intressant och bara man tar sig tid finns det möjlighet att påverka.

Tidigare var arbetet i sjukvårdsdistriktet ganska opolitiskt. När väl-

färdsområdet tog vid blev det mer politiserat. Frågorna som behandlas kräver mycket mer arbete att sätta sig in i.

Det är till fördel att man tidigare sett att politik och logik inte alltid går i hop. Det hjälper en även att tygla sin frustration.

Hur återspeglas de obehagliga åtstramningarna i välfärdsområdesrådets verksamhet?

Trycket på oss som sitter med är nog ganska högt. Alla förväntar sig att vi ska lösa problem som uppstått under lång tid, men få är beredda att själva göra något åt saken. Små saker som att ta bättre hand om sin egen hälsa eller att ställa upp i ett val och påverka verkar inte intressera den breda allmänheten.

– Jag tror det ofta fungerar så på landsbygden där alla känner alla.

David Pettersson

Ålder: 43 år

Familj: Gift med Karin, 5 barn

Yrke: Jordbrukare, teologiemagister

Viktigaste förtroendeuppdrag:

Medlem i välfärdsområdets styrelse och fullmäktige, 1:a viceordförande i Pedersöre kommun-fullmäktige. 3:e viceordförande för KD

Hobbyer utöver politiken:

hinner inte med så mycket annat, men tycker om att laga mat, skida och umgås med familjen.

David Pettersson

Ensimmäinen ehdokkuus antoi kipinän politiikkaan

David Pettersson lähti ehdolle kuntavaaleissa 2008, kun entinen työnantaja soitti ja kysyi, olisiko hän kiinnostunut ehdokkuudesta.

– Ehdotus kuulosti mielenkiintoiselta ja asetuin ehdolle. Minua ei valittu, mutta sain esimakua politiikkaan.

Kunta- ja aluevaaleissa Pettersson ei ole tehnyt suurta kampanjaa, joskin paikallisella osastolla on ollut mainoksia.

– Luulen, että maaseudulla kampanjat ovat erilaisia, sillä esimerkiksi pienellä paikkakunnalla kaikki tuntevat kaikki.

Pettersson kertoo, että aiemmin työ sairaanhoitopiirissä oli varsin epäpoliittista.

– Mutta kun aluevaltuusto aloitti, asiat politisoituivat. Käsitellyt ongelmat vaativat paljon enemmän työtä.

– Muuten tehtävässä ei ole suuria

yllätyksiä tullut. Kun on jo toiminut kunnanvaltuutettuna, on ymmärtänyt sen, että politiikka ja logiikka eivät aina mene yhteen. Se auttaa hallitsemaan turhautumista.

Haasteita täynnä olevan sotealan kriisit, veto- ja pitovoima, hyvinvointialueiden talousongelmat sekä säästötoimet ovat puheenaiheita valtakunnallisesti kaikkialla.

Miten tämä näkyy hyvinvointialueen valtuuston toiminnassa?

– Paineet meitä kohtaan, jotka istumme hyvinvointialueen valtuustossa, ovat varmasti melko korkeat. Kaikki odottavat meidän ratkaisevan pitkään esiintyneet ongelmat, mutta harvat ovat valmiita tekemään asialle jotain itse.

– Pienet asiat, kuten omasta terveydestä huolehtiminen entistä paremmin tai vaaleissa ehdolle asettuminen ja vaikuttaminen eivät näytä kiinnostavan suurta yleisöä.

– Luulen, että maaseudulla kampanjat ovat erilaisia, sillä esimerkiksi pienellä paikkakunnalla kaikki tuntevat kaikki.

David Pettersson

Ikä: 43-vuotias

Perhesuhteet: Vaimo Karin ja 5 lasta

Ammatti: maanviljelijä ja teologian maisteri

Tärkeimmät luottamustoimet:

Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuutettu sekä hallituksen jäsen, Pedersören kunnanvaltuutettu ja kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja. Kristillisdemokraattien 3. varapuheenjohtaja

Politiikan ulkopuoliset harrastukset:

Harrastaa ruuanlaittoa, hiihtoa ja yhdessä-oloa perheen kanssa

1. OSA: Puolueen kampanja sekä yleistä kunta- ja aluevaaleista

1.1 Mitä puolue sekä piirit, osastot ja erityisjärjestöt tarjoavat ehdokkaille kunta- ja aluevaaleissa?

Kuntavaaleissa suurin vaalityö tehdään osastoissa ja aluevaaleissa piireissä. Osastojen ja piirien tukena ovat puolue ja puolueen erityisjärjestöt. Ole ehdokkaana aktiivisesti yhteydessä oman osastosi ja piirisi vastuuhenkilöihin, ja pyydä apua ja tukea kampanjaasi. Kaikkien vastuuhenkilöiden tiedot löytyvät puolueen sivuilta www.kd.fi -> Yhteystiedot.

Kunta- ja aluevaaleissa puolue antaa rahallista tukea kuntavaalien osalta osastoille ja aluevaaleissa piireille. Osastot ja piirit päättävät itsenäisesti näiden rahojen käytöstä sekä muista vaalikampanjarahoistaan. Tarkemmin näistä voit kysyä oman osaston/piirin vastuuhenkilöiltä.

Kuntavaaleissa osastot (Helsingissä piiri) saavat puolueelta 50 € / ehdokas jokaisesta ehdokkaasta, **jolta on tullut sähköinen lomake 31.1.2025 mennessä.** (Poikkeus: jos kunnassa on vaaliliitto ja sen takia ehdokkaita on vähemmän kuin viisi, osasto saa 250 € kyseisen kunnan osalta.) Tämän vuoksi on tärkeää, että kaikilta ehdokkailta on sähköinen ehdokashakemus lähetettynä viimeistään 31.1.2025 mennessä. KD:n erityisjärjestöt KD Naiset, KD Nuoret ja KD Svenska tukevat mahdollisesti suoraan ehdokkaitaan omien päätöstensä mukaisesti. Näistä voit kysyä suoraan oman erityisjärjestösi vastuuhenkilöiltä.

Puolueen tekemät materiaalipohjat, koulutustallenteet sekä muita apuja ehdokkuuteen löytyy puolueen sivuilta www.kd.fi/ehdokas sekä Facebookin ehdokasryhmästä *KD alue- ja kuntavaaliehdokkaat 2025.*

1.1.1 Kunta- ja aluevaalien ehdokasgalleria ja ehdokkaan paperilomake

Jokaisen ehdokkaan tulee täyttää sähköinen ehdokashakemuslomake osoitteessa: www.kd.fi/vaalit2025/. Jos olet ehdokkaana molemmissa vaaleissa, täytä vain yksi lomake.

Puolue julkaisee alkuvuonna 2025 valtakunnallisen ehdokasgallerian netissä kaikista KD:n ehdokkaista, jotka ovat täyttäneet sähköisen lomakkeen. Kunnan/hyvinvointialueen ja ehdokkaan nimen perusteella äänestäjät voivat helposti hakea ehdokkaita nettigalleriasta. On tärkeää, että jokainen ehdokas täyttää lomakkeeseen valokuvan lisäksi kaikki tarvittavat tiedot eli esittelytekstin, poliittiset teemat sekä mahdolliset linkit sosiaalisen median kanaviin, omille kotisivuille ja/tai blogiin. HUOM! Lisää valokuva vain kerran. Lataa sellainen kuva, jota haluat käyttää vaaleissa ja mikä tulee julisteisiin.

Huomioi, että laitot ammatti/arvo -kohtaan tittelisi samalla tavoin, miten kirjoitat ne ehdokkaan paperiseen suostumuslomakkeeseen. Ammatti-/arvotietoja voi olla enintään kaksi (kaksikielisillä ehdokkailla 2+2).

Jos tietojen tai valokuvan lisääminen tuntuu hankalalta, niin pyydäthän apua oman KD-osastosi/piirisi vastuuhenkilöltä.

Jokaisen ehdokkaan pitää täyttää ja henkilökohtaisesti allekirjoittaa myös puolueen paperinen ehdokkaan suostumus ja vakuutus -lomake. Ehdokas toimittaa lomakkeen kuntavaalien osalta oman paikkakunnan KD:n osaston ja aluevaalien osalta oman asuinalueen KD:n piirijärjestön vastuuhenkilölle, esimerkiksi puheenjohtajalle.

Laadukkaaseen valokuvaan kannattaa ehdottomasti panostaa.

Samaa kuvaa voit käyttää kaikessa omassa vaalityössäsi: ilmoituksissa, esitteissä, some-kanavissa yms. Kuvan taustan pitää olla täysin valkoinen ja molempien olkapäiden täytyy näkyä kokonaan. Kuvan tiedostokoon on oltava vähintään 1 Mt. Tarkemman valokuvausohjeen löydät: www.kd.fi/ehdokas. Aiempien vaalien valokuvaa voi käyttää myös näissä vaaleissa, jos kuva on hyvälaatuinen.

1.1.2 Vaalijulisteet

Puolue tekee kaikille kunnille ja hyvinvointialueille ehdokasjulisteet, joihin saat oman valokuvasi, nimesi, ehdokasnumerosi ja tiedon ammatistasi/arvostasi. Vaalijulisteet tehdään sähköiseen ehdokashakemuslomakkeeseen (tämän oppaan kohta 1.1.1) laittamiesi valokuvan ja ammatti-/arvo- tietojen perusteella.

Mikäli piiri, osasto, erityisjärjestö tai ehdokkaat tekevät muita julisteita kuin viralliset vaalijulisteet, eli esimerkiksi tienvarsimainontaa, on selvitettävä omasta kunnasta/ELY-keskuksesta/Väylävirastosta, mitkä säännöt ja suojaetäisyydet ovat käytössä alueellanne. Esimerkiksi jättiplakaatit, jotka pystytetään pelloille tai metsän reunoille vaativat erikseen maanomistajan luvan. Mainostaja vastaa myös julisteiden poistamisesta vaalien jälkeen.

Kaupungit ja kunnat voivat jakaa myös omia (yleensä maksullisia) mainospaikkoja, kuten banderolleille katujen yli ja kulkusiltojen kaiteisiin. Näistä saa tietoa oman osaston tai piirin vastuuhenkilöiltä ja kunnasta.

1.1.3 Esitteet ja muut mainontavälineet

Flyerit ja muut esitteet

Jokainen KD:n osasto, piiri ja erityisjärjestö päättää itse, tekeekö ehdokaiden yhteisesitteen esitemuodossa vai esimerkiksi vaalilehtenä. **Tähän vaikuttaa se, kuinka monta KD:n ehdokasta esim. kuntavaaleissa paikkakunnalla on.** Yhteisesitteiden/vaalilehtien osalta voit olla yhteydessä oman osastosi/piirisi vastuuhenkilöihin. Puolueen ns. yleisvaaliesitettä (2-puolinen A5-kokoinen) KD:n osastot ja piirit voivat ostaa puoluetoimistolta jaettavaksi mm. erilaisiin tori- ja markkinatapahtumiin.

On erittäin tärkeää, että jokaisella ehdokkaalla on lisäksi oma vaaliesite ja/ tai muuta erilaista jaettavaa ehdokasmateriaalia. Esite voi olla esimerkiksi postikortin tai A5-kokoa oleva yksi- tai kaksipuolinen esite/vihkonen, tai muu sellainen, jonka avulla pystyy parhaiten vetoamaan omiin potentiaaleihin äänestäjiin.

Ehdokas! Omasta esitteestäsi pitää löytyä: sinusta hyvä valokuva, nimi, omat yhteystietosi sekä tärkeimmät vaaliteemasi eli asiat, joita haluat tuoda esille, ja joihin haluat vaikuttaa. Kannattaa keskustella ja pyytää neuvoa myös tuttaviltasi ja muilta ehdokkailta, millaiset esitteet ja mainosmateriaalit sopivat juuri sinulle parhaiten.

Beach flag -logoviiri, Roll up -kuvateline ja muut mainontavälineet

Osastojen ja piirien käyttämien yleisten KD:n logoviirien ja kuvatelineiden lisäksi ehdokkaan kannattaa hankkia itselleen oma beach flag -logoviiri (ja/ tai roll up -kuvateline). Näiden avulla erotut hyvin kaikissa tilaisuuksissa ja erityisesti erilaisissa markkina- ja toritapahtumissa.

Kun hankit itsellesi ehdokasmateriaaleja, kannattaa suosia oman alueen paikallisia painoja ja tavaroiden tuottajia. Näin voit säästää postikuluissa, kun voit hakea tuotteet suoraan painosta. Jos sinulla on kontakteja yrityksiin ja tunnet niiden yhteyshenkilöitä, voit saada neuvoteltua hyvinkin edullisia tarjouksia mainosmateriaaleista ja painotuotteista.

KD-karkit, kynät, ilmapallot ja muut tarvikkeet

Osastot, piirit, erityisjärjestöt ja ehdokkaat voivat tilata omakustannehintaan puolue toimistolta erilaisia kampanjatarvikkeita omaan vaalikampanjaan. KD:n logolla ja grafiikalla varustettuja kyniä, karkkeja, keittiöliinoja, heijastimia, ilmapalloja, liivejä ja t-paitoja tilataan lomakkeella: <https://www.kd.fi/jarjestotoiminta/puolueen-materiaalit/>.

Ehdokkaana kannattaa hankkia tuotteita, missä on oma nimi/kuva/slogan. Liitä omiin tuotteisiin oma vaaliviestisi. Esimerkiksi terveydenhuollon asioita painottava henkilö voi jakaa laastareita mainoksella ”Hoito velka kurottava umpeen”. Käyttöesineet eli esimerkiksi kynät, heijastimet, tiskirätit ja autoraapat ovat hyviä omia mainostuotteita. Ennen kaikkea kannattaa keksiä jokin omintakeinen edullinen tuote, jonka voit ojentaa äänestäjälle oman sanomasi kera.

1.2 KD:n vaaliorganisaatio

Äänestäjät ratkaisevat vaalit äänillään. Haluamme välittää heille viestimme, jotta he saisivat tietoa Kristillisdemokraattien vaalitavoitteista. Markkinoinnilla haluamme vaikuttaa äänestyspäätökseen KD:n puolesta.

Ehdokkaat

Puolue ei voi menestyä vaaleissa ilman aktiivisia ja uskottavia ehdokkaita. KD jää paikallisesti näkymättömäksi ilman hyviä henkilökohtaisia kampanjoita. Täten jokainen ehdokas on ratkaisevassa roolissa, jotta voimme kerätä ääniä KD:lle mahdollisimman kattavasti joka puolella Suomea jokaisella paikkakunnalla sekä hyvinvointialueella.

Ehdokas vastaa omasta kampanjastaan, vaalirahoituksestaan ja tukiryhmänsä keräämisestä. Ehdokkaana sitoudut puolueen sääntöihin ja eettisiin ohjeisiin, sekä hyväksyt puolueen periaate- ja vaaliohjelmat.

Ehdokkaiden vaalitiimit

Ehdokkaaksi lähtevän on tärkeää koota tuekseen ainakin pieni vaalitiimi. Ehdokkaan ja vaalitiimin on sitouduttava yhteistyöhön paikallisosaston ja piirijärjestön kanssa sekä puolueen organisaation kanssa. Yhdenkin henkilön saaminen mukaan omaan tiimiin on tärkeää. Hän voi olla esim. perheenjäsen, naapuri, työkaveri, ystävä tai joku muu tuttava.

Toreilla ja tapahtumissa on hyvä muistaa, että ehdokkaat tekevät ensisijaisesti yhteistä kampanjaa eivätkä kilpaile toisten KD:n ehdokkaiden kanssa. Vääränlainen kisa toisen ehdokkaan kanssa jättää ikävän mielikuvan sekä äänestäjille että muille ehdokkaille.

Piirit aluevaaleissa

Jokaisessa KD:n piirissä on oma vaalipäällikkö (tai vastaava henkilö), joka vastaa yhdessä piirin muiden vastuuhenkilöiden kanssa aluevaalien operatiivisesta toiminnasta ja on vaaliasioissa piirin pääyhteyshenkilö alueen osastojen, puolueloimiston sekä ehdokkaiden suuntaan. Vaalipäällikön pitää tietää kaikki vaaleista sekä se, mitä piirissä ja puolueessa tapahtuu. Hän ohjaa ja koordinoi piirinsä alueella tapahtumia, vaalipaneeleja, tiedottamista sekä tukee omalta osaltaan ehdokkaita.

Piirin tehtävänä on myös tukea ja auttaa alueensa paikallisosastoja kaikissa vaaleihin liittyvissä asioissa. Piiri järjestää ja koordinoi yhteistyössä osasto-

jen, erityisjärjestöjen ja ehdokkaiden kanssa tapahtumia ja ehdokaskoulutuksia, joita piirin alueen kunnissa toteutetaan. Tapahtumat näkyvät ulospäin ja tuovat ehdokkaat äänestäjien luo. Koulutukset tuovat infoa ja ovat osa puolueen sisäistä hengen nostatusta sekä ehdokkaiden kokemusten ja ajatusten vaihtamista.

Paikallisosastot kuntavaaleissa

Paikallisosaston on tuettava omia ehdokkaitaan, jotta he saavat näkyvyyttä. Osalla osastoista on vastuullaan useampi kunta ja vastaa siten toiminnasta kaikissa niissä. On tärkeää, että osastolla on nimetty vaalien vastuuhenkilö. Ensisijaisesti hän ohjaa ja koordinoi osastonsa tapahtumia, paneelikeskusteluja ja muita vaaliaktiviteetteja ehdokkaiden ja oman piirin vastuuhenkilöiden kanssa.

Erityisjärjestöt

Puolueella on kolme erityisjärjestöä: KD Naiset, KD Nuoret ja KD Svenska. Erityisjärjestöillä on omia vaalitavoitteita. Lisätietoja löydät näiden järjestöjen kotisivuilta www.kdnaiset.fi, www.kdnuoret.fi ja www.kd.fi/svenska. Ota selvää, mitä erityistä poliittista viestiä KD:llä on ruotsinkielisten, nuorten ja naisten osalta. Erityisesti kaksikielisillä alueilla on tärkeää pitää esillä kaksikielistä vaalimateriaalia.

Erityisjärjestöt tukevat ehdokkaita omien päätöstensä mukaisesti ja tiedottavat näistä suoraan ehdokkaita.

Puoluetoimisto ja puolueen vaalityöryhmä

Puoluetoimisto vastaa puolueen vaalikampanjan koordinoinnista valtakunnallisesti puolueen vaalityöryhmän ja puoluehallituksen ohjeiden mukaisesti. Puoluetoimisto tukee ja antaa apua vaalityössä kaikille ehdokkaille, osastoille, piireille ja erityisjärjestöille.

1.3 Sisäinen viestintä vaalien alla

Paikallisosastot kuntavaaleissa

Tämä ehdokasopas ja puolueen vaaliohjelmat lähetetään kaikille ehdokkaille sähköpostilla. Lisäksi ne löytyvät puolueen nettisivuilta www.kd.fi. Toivomme, että tutustut myös puolueen muihin ohjelmiin ja KD:n päivitettyihin aakkosiin, jotka löytyvät täältä: www.kd.fi/tutustu/ohjelmat

Lisäksi puolue (sekä osastot, piirit ja erityisjärjestöt) lähettävät vaali-infoja sähköpostitse ehdokkaille sekä osastojen ja piirien vastuushenkilöille. Sähköpostia kannattaa lukea päivittäin (ja tarkistaa myös roskapostilaatikko ja muut oman sähköpostin kansiot). Tiedot vaalikoneista tulevat ehdokkaille sähköpostilla. Tärkeimmät viestit kannattaa välittää eteenpäin oman vaali-tiimin jäsenille.

Puolue tiedottaa ajankohtaisista vaaliasioista myös puolueen nettisivuilla www.kd.fi, KD-verkkolehden sivuilla www.kdlehti.fi sekä sosiaalisen median kanavissa. **Puolueen löydät somesta näillä hakusanoilla: ”Kristillisdemokraatit” ja ”KDPuolue”.**

1.4 Ehdokasasettelusta ja vaalimatematiikasta

Ehdokkaiden hankinnasta ja ehdokkaiden asettamisesta vastaavat kunta-vaaleissa KD:n paikallisosastot (Helsingissä piiri) ja aluevaaleissa KD:n piiri-järjestöt. Mahdollisista vaaliliitoista päättää kuntavaaleissa paikallisosasto ja aluevaaleissa puoluehallitus alueen piiriä kuultuaan.

1.4.1 Tärkeitä vaalien virallisia päivämääriä vuonna 2025

- **pe 21.2.2025** äänioikeusrekisterin tietojen poimintapäivä (missä kunnassa kukin äänestäjä on äänioikeutettu)
- **ti 4.3.2025 klo 16 mennessä** ehdokasasettelu päättyy eli ehdokkaiden paperilomakkeet jätetään vaalilautakunnille
- **to 13.3.2025** ehdokasasettelun vahvistaminen ja ehdokasnumerot tulevat
- **ti 1.4.2025 klo 16** kotiaäänestykseen ilmoittautuminen päättyy
- **ke 2.4. - ti 8.4.2025** ennakkoäänestys kotimaassa
- **ke 2.4. - la 5.4.2025** ennakkoäänestys ulkomailla
- **su 13.4.2025** vaalipäivän äänestys ja illalla vaalivalvoijat
- **ke 16.4.2025** tulosten vahvistaminen
- **1.6.2025** uudet valtuustot aloittavat työnsä

1.4.2 Vaalimatematiikasta

Vaalituloksen määräytymisessä käytetään niin sanottua d’Hondt’in laskentamenetelmää, jonka mukaan:

- laskennan ensimmäisessä vaiheessa lasketaan kunkin ryhmittymän saama kokonaisäänimäärä. Vaaliliitossa olevia puolueita kohdellaan siis yhtenä ryhmittymänä, samoin yhteislistaan kuuluvia vaalitsijajhdistyksiä.

- laskennan toisessa vaiheessa asetetaan kussakin ryhmittymässä ehdokkaat paremmuusjärjestykseen heidän saamiensa äänimäärien perusteella.
- kolmannessa vaiheessa annetaan kullekin ehdokkaalle vertausluvut siten, että ryhmittymän eniten ääniä saanut ehdokas saa vertauslukuun ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut ehdokas puolet ryhmittymän äänimäärästä, kolmanneksi tullut ehdokas kolmanneksen, neljänneksi tullut ehdokas neljänneksen ja niin edelleen.
- lopuksi kunnan/vaalialueen kaikki ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja tästä listasta valitaan valtuutetuiksi niin monta ehdokasta kuin kunnassa/ hyvinvointialueella valitaan valtuutettuja.

Tärkeintä on, että puolueen KAIKKI ehdokkaat menestyvät hyvin vaaleissa. Kaikki ehdokkaat kunnassa/hyvinvointialueella keräävät ääniä puolueen ehdokaslistalle eli yhteisen äänimäärän pitää olla riittävän suuri, jotta valtuutettujen paikkoja saadaan. Kaikkien ehdokkaiden ja tukiryhmäläisten työt ja jokainen saatu ääni ovat ratkaisevia.

Vaaliliitot ovat poikkeustilanteita, joissa toimitaan kulloinkin erikseen sovittun ja päätetyn käytännön mukaan.

Vaalit ovat ennen kaikkea ryhmätyötä, ja tiimityöskentely on tärkeää!

1.5 Kerää vaalirahoitusta – rohkeasti ja oikein!

Vaalikeräyksellä tarkoitetaan rahankeräystä, joka järjestetään yleisissä vaaleissa (kuten alue- ja kuntavaaleissa) ehdokkaana olevan henkilön hyväksi. Vaalikeräyksen järjestäminen on sallittua ilman rahankeräyslupaa tai pienkeräysilmoitusta, kun tietyt laissa säädetyt edellytykset täyttyvät:

- Vaalikeräys järjestetään yleisissä vaaleissa ehdokkaana olevan hyväksi
- Kerätyt varat käytetään vaalikampanjan kulujen kattamiseen
- Keräyksen järjestäjä on joko puolueyhdistys (ehdokkaita voi olla useita) tai yksinomaan ehdokkaan hyväksi toimiva tukiyhdistys
- Keräys järjestetään kampanja-aikana

Vaalikeräyksellä saa kerätä rahaa ainoastaan ehdokkaan/ehdokkaiden vaalikampanjan kulujen kattamista varten.

Ehdokas ei missään tilanteessa voi itse järjestää julkista rahankeräystä itselleen.

1.5.1 Puolueyhdistysten rooli on keskeinen vaalirahoituksen hankkimisessa

Ehdokkaiden ja heidän puolueyhdistyksensä tulee päättää ajoissa, toteutetaanko vaalirahoituksen keruuta. Jos toteutetaan, toimikaa näin:

1. Ehdokas/ehdokkaat sopivat oman KD puolueyhdistyksensä eli osaston/piirin kanssa, että se toimii vaalituen vastaanottajana yhdistyksen pankkitilille.
2. Puolueyhdistys hankkii pankkiviitteen/-viitteet ehdokkaalle/ehdokkaille. (Viitteet saa helposti esim. netistä pankkien viitelaskureilla.)
3. Puolueyhdistyksen tilinumero ja ehdokkaiden lahjoitusviitteet voidaan mainita esimerkiksi lehtimainoksissa, vaaliesitteissä ja yhdistyksen nettisivuilla, ja näin tiedottaa tukimahdollisuudesta.
4. Ehdokas/ehdokkaat voivat myös itse pyytää lahjoituksia puolueyhdistyksen tilille vaaleja varten.

Esimerkiksi tukipyyntö vaaliesitteessä: *”Aluevaalikampanjointi vie paljon varoja. Jos haluat olla tukemassa kampanjani onnistumista, voit lahjoittaa haluamasi summan yhdistyksen XXXX tilille FIXXXXXX. Käyttämällä viitenumeroani XXXXX, antamasi tuki kohdistuu juuri minun kampanjani hyödyksi. Kiitos.”*

ALLA ESIMERKKI EHDOKKAAN SEKÄ YHDISTYKSEN LAHJOITUSPYYNNÖISTÄ:

Voit tukea vaalikampanjaani myös taloudellisesti:

**KD Riihimäen vaalikeräystili:
FI31 XXXX XXXX XXXX XX
Käyttämällä viitenumeroa XXXX
lahjoituksesi kohdistuu minun
kampanjatyöni hyväksi.**

**Anna tukesi ehdokkaillemme!
KD-yhdistyksen vaalikeräystili
FI12 XXXX XXXX XXXX XX**

**Ehdokkaamme keräysviitteineen:
PEKKA 12345
LIISA 23456
LASSE 34567**

1.5.2 Käytännön yhteistyö osaston tai piirin kanssa, jos vaalirahoitusta on saatu ehdokkaan oman puolueyhdistyksen tilille:

- Puolueyhdistys voi toimia ”pankkina”. Ehdokas saa tiedon pankkiviitteenlään tulleista lahjoituksista ja voi tehdä esimerkiksi mainosvarauksia tiedossa olevan saldon puitteissa.

- Tyypillisesti kampanjakuluja korvataan osto- tai maksukuittia vastaan. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ehdokas toimittaa hyväksytyn tositteen vaalikulustaan puolueyhdistykselle ja yhdistys korvaa ehdokkaalle kyseisen kulun.
- Tai puolueyhdistys voi tehdä mainosvarauksia ehdokkaansa hyväksi myös suoraan käytettävissä olevan lahjoitussaldon mukaisesti.

Tukiyhdistyksen käyttäminen/perustaminen

Yksinomaan yhden ehdokkaan taakse perustettu tukiyhdistys on yleensä tarpeen **vain** siinä tapauksessa, **jos** tarkoitus on kerätä varoja myös esimerkiksi taulukaupoilla, seminaarilipuilla ja muilla vastikkeellisilla tuotteilla/palveluilla.

1.5.3 Vaalien jälkeen vaalikeräystilityksestä

Jos on järjestetty vaalirahoituksen julkinen keräys:

Mahdollisimman pian vaalien jälkeen tulee tehdä rahankeräystilitys Poliisihallinnolle. Tilityksen antaminen on pakollista aina, jos vaalikeräys on järjestetty, eli jos yleisöltä on pyydetty rahalahjoituksia. Tilitys tulee siis antaa riippumatta siitä, tuliko ehdokas valituksi vai ei. Tilitys tulee myös antaa, vaikka vaalikeräyksen tuotto olisi jäänyt pieneksi tai tuottoa ei olisi tullut lainkaan. Tilitys annetaan 2 kk kuluessa keräyksen päättymisestä. Tilitys kannattaa tehdä välittömästi vaalikeräyksen päättymisen jälkeen, kun asia on vielä tuoreessa muistissa.

Puolueyhdistys (osasto tai piiri) tekee vain yhden rahankeräystilityksen, jossa kaikkien puolueyhdistyksen tukemien ehdokkaiden hyväksi kerätyt tuotot ja keräyksestä aiheutuneet kulut ilmoitetaan konttäsummina. Tilityksen lisätietoja-kohdassa (tai muulla tavoin vapaavalintaisesti) tulee kuitenkin ilmoittaa, keiden ehdokkaiden vaalityöhön rahaa on kerätty ja kuinka paljon kullekin. Ilmoituksen tekee puolueyhdistys tai tukiyhdistys.

Tilitys toimitetaan ja sen liitteet sähköpostilla osoitteeseen: arpajaishallinto@poliisi.fi

Lisätietoa: poliisi.fi/vaalikeraykset

1.5.4 Tuen pyytäminen

Kysy rohkeasti tukea! Jos se on hankalaa henkilökohtaisesti, niin pyydä/rekrytoi joku ystäväsi tekemään sitä. Mieti/miettikää verkostojanne.

MUUTA VAALIRAHOITUKSEEN LIITTYEN:

1.5.5 Vaalimainoksen maksajan nimi

Sekä vaalirahoituslain että puoluelain mukaan mainoksesta pitää käydä ilmi mainoksen maksajan nimi. Perustuslakivaliokunta on todennut (PeVM 3/2010 vp), että yksittäisen ehdokkaan vaalimainoksen osalta on riittävää, jos ehdokas itse maksaa mainoksen, niin siitä selvästi ilmenee ehdokkaan nimi.

Maksullisen mainoksen maksaja on se, joka maksaa mainosta koskevan laskun. Jos lasku maksetaan esimerkiksi ehdokkaan tukiryhmän tililtä, maksaja on tukiryhmä. Sillä ei ole tässä yhteydessä merkitystä, mistä tukiryhmä on rahat saanut. Sama koskee ehdokasta itseään, jos hän maksaa laskun.

Yksityishenkilön nimeä ei saa kuitenkaan julkistaa ilman hänen nimenomaisesta suostumustaan. Vaalirahoituslaissa raja, jolloin yksityishenkilö-maksajan nimi on mainittava, **on kuntavaaleissa 800 euroa ja muissa vaaleissa 1 500 euroa (esim. aluevaaleissa).**

Mainoksen maksaja voi siten olla ehdokas itse, hänen tukiryhmänsä, puolueen paikallisosasto, piirijärjestö, yksityishenkilö tai yritys. Laki edellyttää, että maksajan nimi käy ilmi mainoksesta lukuun ottamatta edellä mainittua yksityishenkilöitä koskevaa poikkeusta. Mikäli ehdokas itse maksaa mainoksensa, ei kyseiseen ilmoitukseen tarvitse välttämättä kirjoittaa, että maksaja on ehdokas. Koska mainoksessa on jo muutenkin ehdokkaan nimi.

Laissa ei ole määritelty, mitä mainoksella tarkoitetaan. Mainos voinee olla lähtökohtaisesti mikä tahansa ja missä tahansa muodossa julkaistava tai levitettävä materiaali, jolla kampanjaa tuetaan (lehti-, radio-, TV-, Internet- ja/ tai ulkomainonta). Huolehtimisvelvollisuus koskee ainoastaan maksullisia mainoksia.

1.5.6 Vaalirahoitusilmoitus ja ennakkoilmoitus

Alue- ja kuntavaaleissa valtuutetuksi ja varavaltuutetuksi valitut ovat velvollisia tekemään vaalien jälkeen ilmoituksen vaalirahoituksesta 16.6.2025 mennessä. Tästä tulee tietoa valituille vaalipäivän jälkeen suoraan Valtiontalouden tarkastusvirastolta (VTV). Ilmoitusvelvollisen on tehtävä ilmoitus, vaikka hänellä ei olisikaan ollut kampanjakuluja tai ilmoitettavaa vaalirahoitusta.

Vapaaehtoisen ennakkoilmoituksen voi tehdä VTV:lle aikaisintaan 31 päivää ennen vaalipäivää eli 13.3.2025 alkaen. Ennakkoilmoituksen antamiseen on aikaa 12.4.2025 kello 23.59 asti. Ilmoitus sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista. Ennakkoilmoitus tehdään mieluiten sähköisesti osoitteessa: www.vaalirahoitusvalvonta.fi. Kyseiseltä sivustolta löytyvät kaikki ohjeet ilmoituksen tekemiseen. **Ehdokas tekee ilmoituksen itse omilla pankkitunnuksillaan tai mobiilivarmenteella.**

Suosittellemme vahvasti, että jokainen ehdokas tekee vapaaehtoisen ennakkoilmoituksen. Ilmoitus kannattaa tehdä **heti 13.3. alkaen, kun ennakkoilmoituksen voi tehdä.** Media seuraa tarkasti, kuinka paljon ja ketkä ehdokkaat ovat tehneet ennakkoilmoituksia sekä sitä, onko näitä ilmoituksia tehty ajoissa ennen vaaleja.

Sirpa Pursiainen-Hautala

Tärkeää on se, mitä tekee vaalien välissä

Kristillisdemokraattien Tampereen kaupunginvaltuutettu ja Pirkanmaan aluevaltuutettu **Sirpa Pursiainen-Hautala** muistuttaa, että politiikassa on tärkeää myös kaikki se, mitä tekee vaalien välissä.

Pursiainen-Hautala lähti mukaan politiikkaan aikoinaan **Sari Essayahin** kutsumana.

– Mukaan lähtiessäni tiesin haluavani vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Lähdin ehdolle puolustaakseni heikommissa asemassa olevien asioita. Toinen syy lähteä ehdokkaaksi oli ajatus siitä, että voin rauhassa tarvittaessa kritisoida tehtyjä pötköjä päätöksiä, mikäli olen itse ehdolla ja mikäli en tule vaaleissa valituksi.

Vaalikampanja kannattaa hänen mukaansa aloittaa aloissa ja suunnitella budjetti, materiaalit ja kiertue ja pittäytyä suunnitelmassa.

– Kun kampanjoi hyvällä mielellä yhdessä muiden kanssa, on kampanjointi mukavaa. Velaksi en suosittele kampanjaa tekemään, itse en koskaan ole ottanut velkaa vaaleja

varten. Tärkeätä on myös kaikki se, mitä tekee vaalien välillä, kuten lehtiin kirjoittaminen.

Pursiainen-Hautalalla arvioi, että kunnallispolitiikassa on helpompi vaikuttaa asioihin kuin alueilla. Tampereella hän tuntee hyvin eri puolueiden poliitikot, pormestarin ja apulaispormestarit.

– Kun kampanjoi hyvällä mielellä yhdessä muiden kanssa, on kampanjointi mukavaa.

– Voin hyvin soittaa pormestari **Kummolalle** tärkeistä asioista. Tampereella on helppo ottaa yhteyttä suoraan niihin tahoihin, jotka voivat yksittäistä valtuutettua nopeammin vaikuttaa. Yhteistyötaidot ja muilta saatu poliittinen luottamus myös vaikuttaa siihen, että sitä mitä sanoo, arvostetaan.

Pirkanmaan hyvinvointialueella valta sen sijaan on liikaa keskittynyt 13 aluehallituksen jäsenelle ja siksi virkamiehet johtavat hyvin vahvasti päätöksentekoa.

- Aluevaltuutettuna vaikuttaminen on todella haasteellista, sillä aluevaltuusto päättää strategisista asioista. Vaikuttamistyötä pitää tehdä kokousten ulkopuolella olemalla yhteydessä virkamiehiin ja aluehallituksen jäseniin.

Toisaalta Pursiainen-Hautala myöntää, että Tampereen valtuutetun kokemuksesta on ollut hyötyä aluevaltuutetun tehtävässä, sillä iso osa poliitikoista ja päätöksenteon prosessit ovat tuttuja ennestään.

Tampereen valtuutetun kokemuksesta on ollut hyötyä aluevaltuutetun tehtävässä

- Ryhmäpuheenjohtajana pääsen suoraan keskustelemaan muiden

puolueiden puheenjohtajien ja virkamiesjohdon kanssa tärkeistä asioista.

Pursiaisen mukaan on ollut yllättävää, että hyvinvointialueen suurista rahoista päätettäessä päätöksenteko tuntuu pohjautuvan enemmän ideologioihin kuin tietoon. Tämä on näkynyt kilpailutuksissa.

- Erittäin surullista on se, ettei oma tuotanto kykene edelleenkään kertomaan oman tuotannon kustannusyksikköhintoja. Tein aiheesta aloitteen kaksi vuotta sitten aluevaltuustoon. Onneksi vaade tästä on nyt kirjattuna aloitteestani maan hallitusohjelmaan ja hyvinvointialueiden on pakko alkaa johtamaan taloutta tietoon perustuen.

- Uskon, että kun taloutta aletaan johtamaan tietoon pohjautuen, on säästöjä helpompi myös löytää ja tehdä uskottavia talousarvioita. Itse koen, että tällä hetkellä säästöjä kohdennetaan erittäin paljon sosiaalihuollon palveluihin, mutta erikoissairaanhoido pääsee kuin koira veräjästä.

Pursiainen-Hautala
lähti mukaan
politiikkaan
aikoinaan Sari
Essayhin
kutsumana.

Sirpa Pursiainen-Hautala

Ikä: 45-vuotias

Perhesuhteet: Naimisissa, yksi poika

Ammatti: Ikäihmisten asumispalveluyksikön toimitusjohtaja, Yhteiskuntatieteiden maisteri, kirjailija

Tärkeimmät luottamustoimet:

Tampereen kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsen, Pirkanmaan hyvinvointialuevaltuutettu, KD ryhmä pj, monipalveluliokunnan jäsen.

Politiikan ulkopuoliset harrastukset:

Valokuvaus, revontulien bongaaminen, kirjoittaminen ja luonnossa ajan viettäminen.

Tampereen kaupunginvaltuutettu ja Pirkanmaan aluevaltuutettu Sirpa Pursiainen-Hautala vieraili eduskunnassa lokakuussa 2024 Toivo-poikansa kanssa.

2. OSA: Vaalikentällä – ehdokkaana ja tukiryhmässä

2.1 Kristillisdemokraattien ehdokkaana

Olet tehnyt arvokkaan päätöksen, kun olet lähtenyt ehdokkaaksi tulevilla vaaleilla, Kiitos Sinulle!

Suomen vaalilaki antaa äänestäjälle oikeuden valita oman ehdokkaan listalta, jonka puolue tai valitsijayhdistys on ilmoittanut. Tämä tarkoittaa, että jokaisella ehdokkaalla on samanlaiset mahdollisuudet vaalimenestykseen (tietyt vaaliliittotilanteet poikkeuksena).

Kerää itsellesi tukiryhmä ja suunnittele kampanjasi. Osallistu tapahtumiin ja hyödynnä sosiaalista mediaa. Ota kantaa rohkeasti. Verkostoidu ja ole esillä. Näin menestyt vaalikampanjassasi!

Sitoumukset

Ehdokkaana sitoudut toimimaan asemasi puolesta kunnioittavasti ja hyvän tavan mukaisesti toisia ehdokkaita ja äänestäjiä kohtaan. Hyväksyt ja sitoudut poliittisessa toiminnassasi puolueemme keskeisiin ohjelmiin sekä periaate- ja vaaliohjelmaan.

Sitoudut noudattamaan puolueen eettisiä ohjeita, sitoudut eduskuntapuolueiden hyväksymään rasismin vastaiseen peruskirjaan sekä sitoudut toimimaan Kristillisdemokraattisessa valtuustoryhmässä, jos tulet valituksi alue- ja/tai kunnanvaltuutetuksi. Lisäksi osastollasi tai piirilläsi voi olla omia ehtoja ehdokkuudelle. Niissä sinua opastaa oman alueesi KD-osaston/piirin vastuuhenkilöt.

Lobbarit ja järjestöpostit

Kun sinut on asetettu ehdokkaaksi, myös muut kuin äänestäjät saattavat kiinnostua. Useat järjestöt teettävät omia vaaliohjelmia ja -tavoitteita. Ne lähestyvät vaaliehdokkaita eri tavoin, joten tulet saamaan erilaisia materiaaleja, pyyntöjä ja kyselyjä. Monella on antaa asiantuntevia taustoituksia ja näkemyksiä erilaisten ongelmien korjaamiseksi.

Tutustu materiaaleihin, anna haastatteluja ja vastaa kysymyksiin, mutta

muista olla ajattelussasi itsenäinen. Älä ”osta” kaikkea, mitä sinulle yritetään ”myydä”. Ole erityisen varovainen, mikäli sinulle tarjotaan jotain hyötyä sitä vastaan, että ajat jonkin järjestön tai muun tahon tavoitteita. Toisaalta, jos tavoitteesi ovat samanlaiset jonkin järjestön kanssa, yhteistyö esimerkiksi vaalipaneelien ja lehtijuttujen merkeissä voi hyödyttää sekä asiaa että vaalikampanjaasi.

Yhteistyö

Vaalityö ja -menestys on ennen kaikkea yhteistyötä muiden ehdokkaiden ja KD:n vastuuhenkilöiden kanssa – myös kunta- ja vaalipiirirajat ylittäen. Yhteistyöllä tehdään erinomainen vaalikampanja ja vaalitulos jokaisessa kunnassa ja vaalipiirissä. Jokaisen ehdokkaan panos on yhtä tärkeä, ja **jokainen ehdokas tuo aina sellaisia ääniä, joita KD ei muuten saisi.**

Kysy rohkeasti apua kaikkiin mieltäsi askarruttaviin kysymyksiin piirisi ja osastosi sekä puolueen vastuuhenkilöiltä. Muista, vaikka et tulisikaan valituksi, ehdokkuutesi on todella tärkeä Kristillisdemokraateille ja se tuo myös sinulle merkityksellistä henkilökohtaista näkyvyyttä myös tulevia vaaleja varten.

2.2 Vaalikampanjan suunnittelu

2.2.1 Tee kampanjasuunnitelma!

Mieti seuraavat asiat läpi ja kirjaa muistiin vastaukset, ideat ja ajatukset kampanjasuunnitelmaksi, mieluiten yhdessä vaalitiimisi kanssa. Esittele suunnitelmasi osastosi tai piirisi vaalivastaavalle/puheenjohtajalle ja keskustelkaa, miten suunnitelmasi voidaan toteuttaa yhdessä osaston ja piirin kanssa. Selvitä myös, mitä osastossa ja piirissä ollaan suunnittelemassa ja toteuttamassa. Osastosi ja piirisi vastuuhenkilöillä voi olla hyviä vinkkejä ja arvokasta tietoa vaalikampanjasi kannalta.

Oman kampanjasuunnitelman voi laatia esimerkiksi näin:

- oma vaalitavoite: x-kohderyhmän/-ryhmien tavoittaminen, koko naisääänimäärä
- oma vaalipääallikkö ja tukitiimi
- vaalibudjetti: oma ja muu rahoitus
- kohderyhmät, joita erityisesti puhuttelen ja joihin panostan, eli mistä ryhmistä voisin saada eniten ääniä

- kampanjan aikataulutus: tilaisuudet ja tapahtumat, joihin aion osallistua
- mainonta ja markkinointi: oma jaettava materiaali, lehti-ilmoitukset, muu mainonta
- sosiaalisen median ja nettisivustojen hyödyntäminen: blogien kirjoittaminen, Facebook, Instagram, YouTube-videot, Tiktok yms.
- mielipidekirjoitukset
- henkilökohtaiset yhteydenotot ystäville, sukulaisille ja muulle lähipiirille kirjeellä postitse, sähköpostilla, soitolla, tekstiviesteillä, WhatsApp- ja Messenger -viestein
- tulosten arviointi vaalien jälkeen: mikä onnistui, ja mitä voi jatkossa parantaa

Tietoa tavoitteista ja oman viestin luonti

Mieti, mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä ja mistä politiikan osa-alueista sinulla on eniten tietoa ja tuntemusta? Pyri vaikuttamaan näihin alueisiin. On todennäköistä, että olet uskottava puolustamaan tai edistämään sellaista asiaa, joka on sinulle tärkeä vaikkapa ammattisi, harrastuksesi, tekemäsi vapaaehtoistyön tai elämäntilanteesi kautta. Keskity asioihin, jotka ovat lähellä omaa sydäntäsi.

Vaalit ovat ennen kaikkea ryhmätyötä, ja tiimityöskentely on tärkeää!

Mieti, mitä haluat viestiä, ja keksi itsellesi vetävä slogan = iskulause!

Ota selvää, mitä KD ajattelee eri aiheista. Saat puolueen ohjelmista ideoita ja taustoituksia tärkeisiin asioihin, joita voit pitää esillä. Ehdokkaana voit tietenkin tuoda esiin myös omia aiheita ja tavoitteita, vaikka ne eivät löytyisikään puolueen ohjelmista, mutta ne eivät saisi olla ristiriidassa puolueen linjan kanssa.

Huolehdi siitä, että kampanjoit asioilla, jotka kuuluvat tämänkertaisissa vaaleissa valittavan valtuuston päättävänsä. Esimerkiksi valtakunnalliset teemat kannattaa säästää eduskuntavaaleihin ja keskittyä niiden sijaan puhumaan kotikunnan ja/tai -alueen asioista.

Sinä + 1 on jo tiimi!

Jokainen tukiryhmäläinen ja pienikin työ on ehdokkaalle kullanarvoinen apu!

Vaalitiimi/tukiryhmä

Jokainen ehdokas tarvitsee tiimin, joka auttaa,ideoi ja tukee vaalityössä. Kysy mukaan osaavia henkilöitä omasta paikallisosastostasi, ystävistäsi ja tuttavistasi, sekä muista verkostoistasi.

Tukiryhmä on ensimmäinen askel laajempaan verkostoon, jonka kautta saat viestisi kulkemaan eteenpäin. Kokoontukaa ja miettikää: millainen kampanja voidaan toteuttaa yhdessä; millaista osaamista ja kiinnostusta tiimistä löytyy? Yksikin henkilö voi olla suureksi avuksi esimerkiksi mielipidekirjoitusten laadinnassa, some-sivujen päivittämisessä tai esitteiden jakamisessa.

Tukiryhmässä ja vaalityössä olet tärkeässä roolissa viestin viejänä, kun kohtaat äänestäjiä. Sekä ehdokas että tiimiläinen törmäävät erilaisiin ihmisiin, mielipiteisiin ja kysymyksiin. Valmistaudu, ole oma itsesi – ja muista, ettei kaikkea tarvitse tietää. Kohtaaminen ja kuunteleminen on tärkeää.

2.2.2 Kohderyhmät ja kohtaamispaikat

Mieti omat kohderyhmäsi ja äänestäjäverkostosi mahdollisimman tarkasti. Miten tavoitat ne äänestäjät, joiden todennäköisyys äänestää KD:tä on suurin tai jotka voisivat harkita äänestää KD:tä? Mieti, kuka äänestäisi sinua? Suuntaa resurssisi ja aikasi juuri niiden kohderyhmien tavoittamiseen, jotka todennäköisimmin äänestäisivät Sinua.

Kun olet valinnut kohderyhmät, tee priorisointi. Mieti tukiryhmäsi kanssa, miten tavoittaa kukin ryhmä. Nämä kysymykset ovat keskeisiä, jotta viestisi tavoittaa oikeat henkilöt.

→ Äänestäjät valitsevat ehdokkaansa usein paikallisuuden perusteella, mutta myös tunteella.

Kohtaamispaikat

Voit tavoittaa ihmisiä hyvin monenlaisissa paikoissa. Mieti, mitkä ovat sinulle luontaisia ihmisten kohtaamispaikkoja, ja missä asiasi kuullaan. Valitse kampanjapaikoiksi sellaisia, jotka puhuttelevat kohderyhmääsi. Mene sinne, missä äänestäjät jo ovat – ilman, että sinun tarvitsee järjestää isoja omia poliittisia tilaisuuksia. Nekin ovat toki hyviä, mutta silloin kannattaa varmistaa, että paikalle saadaan paljon väkeä ja kutsua osallistujia henkilökohtaisesti (puhelinsoitoilla, sähköposteilla sekä mm. WhatsApp- ja tekstiviesteillä).

Esimerkkejä kohtaamispaikoista:

- erilaiset markkinat ja toripäivät
- kauppakeskukset ja messut
- tapahtumat kunnissa ja kaupunginosissa – katso kuntien, paikallislehtien, kaupunginosayhdistysten ja muiden puolueiden tapahtumakalentereista
- sosiaalisen median eri kanavat
- työpaikat
- vierailut yhdistyksissä kuuntelemassa ja keskustelemassa
- korkeakoulut ja yliopistot
- ulkoilualueet ja -reitit
- vanhusten hoitokodit ja -laitokset
- kotona keittiönpöydän ääressä
- harrastusporukat ja -tapahtumat

Vaalipaneelit

Paneelissa:

- valmistaudu
 - perehdy + muistiinpanot
 - valitse nostot etukäteen
- ole aktiivinen puheenvuoroissa
 - ”me kristillisdemokraatit”
 - harjoittele ennakkoon
 - selkeä vastaamistyyli

Ehdokkaana saatat saada kutsun vaalipaneeliin, joita järjestävät usein koulut, järjestöt, puolueet ja media. Mikäli saat kutsun, kannustamme sinua lähemmään keskusteluun mukaan.

Yleensä puolueiden vaaliorganisaatiot päättävät osallistujat isoihin TV:ssä esitettäviin paneeleihin. Kutsuja lähetetään myös osastoille ja piireille, jolloin osastojen ja piirien vastuuhenkilöt vastaavat koordinoinnista. Tavoitteena on saada KD:n edustaja kaikkiin vaalipaneeleihin. Aina kutsu ei tule automaattisesti, vaikka pitäisikin, joten ole itsekkin aktiivinen alueesi paneelien järjestäjien suuntaan.

Media on usein paikalla, jolloin vaalisanoma leviää julkisuuteen. Voit itsekkin järjestää paneelikeskustelun. Valitse aihe ja paneelin vetäjä, ja kutsu mukaan muiden puolueiden sekä medioiden edustajat.

Valmistaudu paneeliin. Perehdy käsiteltäviin asioihin ja ota tarvittaessa muistiinpanoja mukaan. Valitse etukäteen muutama asia, jotka haluat nostaa esiin. Jos et muuten saa tilaisuutta ajatustesi esiin nostamiseen, voit sanoa ne vaikka oman vastauksesi jatkona lisäämällä esimerkiksi ”ja sitten haluaisin vielä...”. Voit myös pyytää kannattajiasi paikalle kannustamaan ja esittämään kysymyksiä aiheista, joita pidätte tärkeinä.

Ole aktiivinen puheenvuorojen pyytämisessä. Sano ensin vastauksesi lyhyesti ja sitten perustelu lyhyesti. Käytä myös ”Me kristillisdemokraatit” -viestiä riittävän usein. Yleisö harvemmin jaksaa kuunnella, eikä juontaja yleensä salli, pitkiä vastauksia. Mitä selkeämpi ja ytimekkäämpi vastaamistyyli, sen parempi.

Some-vaikuttaminen ja vuorovaikutus

Sosiaalisessa mediassa voit olla tavoittamassa uusia potentiaalisia äänestäjiä esimerkiksi mainonnan keinoin tai saamalla kaverisi tai seuraajasi jakamaan julkaisujasi. Jaa arvosi ja tavoitteesi, sekä myös rennompaa kuvaa arjestasi, esimerkiksi Facebookissa, Instagramissa tai YouTubeissa.

Mieti, käytätkö Facebookissa omaa henkilökohtaista profiiliasi, jossa voit oman muun elämäsi lisäksi kirjoittaa ja linkittää myös poliittista toimintaasi, vai luotko erillisen poliitikkoprofiilin, jonka kautta voit tuoda esille nimenomaan poliittista agendaasi. **Niin sanottu poliitikkosivu mahdollistaa myös maksullisen mainonnan. Tätä mahdollisuutta ei ole henkilökohtaisten profiilien kautta.**

Molemmissa vaihtoehtoissa on tärkeää: kerätä sivuille mahdollisimman paljon ystäviä tai tykkääjiä eli seuraajia! Tosin maksullinen mainonta on mahdollista myös ilman seuraajia. Muistathan kuitenkin, ettet ajattele seuraajamäärän tarkoittavan äänimäärää, sillä usein seuraajia saattaa tulla ympäri Suomen, eivätkä he ole äänioikeutettuja sinun vaalipiirissäsi. Muista myös, ettei yksikään ääni ole itsestäänselvyys ja joskus valituksi tuleminen saattaa olla kiinni juuri siitä yhdestä potentiaalisen äänestäjän kanssa käydystä keskustelusta.

Facebookissa mainostettaessa maksat valinnastasi riippuen klikkauksista tai näyttökerroista, ja mainontaa voi tehdä hyvinkin rajatuilla alueilla. Voit myös edistää maksullisesti itsellesi tärkeitä postauksia. Etuina ovat edullisuus ja hyvä tavoitavuus.

Vaalipäivän lähestyessä Facebook on usein niin täynnä mainontaa, että kampanjoita voi olla vaikea saada ruuhkan vuoksi kunnolla toimimaan ja näyttömäärät saattavat jäädä korkeammillakin maksuilla hyvin vähäisiksi. **Tee siis Facebook-mainontaa hyvissä ajoin ennen vaaleja!**

Kannattaa kirjoittaa myös blogia. Uuden Suomen blogi on suosituimpia blogiyhteisöjä, mitä myös toimittajat seuraavat aktiivisesti. Uuden Suomen lisäksi voit rekisteröityä myös johonkin muuhun blogiin - kopioi vaikka sama teksti kaikkiin (esim. blogger.com). **Voit moninkertaistaa julkaistun viestin, kun linkität sen omiin sosiaalisiin medioihisi!**

Tee kirjoituksistasi myös nostoja sosiaaliseen mediaan, sillä kaikki eivät jaksa lukea mielipidekirjoitustasi kokonaisuudessaan!

Ole aktiivinen muissakin somekanavissa, kuten esimerkiksi Instagramissa, X:ssä tai Youtubessa, jos uskot näin tavoittavasi paremmin kohderyhmäsi. **Mieti, mitkä sivustot ovat niitä, missä sinun potentiaaliset äänestäjäsi ovat.** WhatsApp:lla, Messengerillä ja mm. Signalilla voit lähettää ilmaisia viestejä, ja tehdä maksuttomasti tehokasta mainontaa ystäväpiirissäsi. Käy myös kommentoimassa uutisia eri medioiden uutissivustoilla ja keskustelupalstoilla.

2.2.3 Media ja median kautta vaikuttaminen

Näkyvyys – avain viestin vaikuttavuudelle

Sinun on tärkeää olla paljon esillä, jotta saat viestisi välitettyä kohderyhmälle. Mieti tiimisi kanssa, miten voit markkinoida itseäsi ehdokkaana. Laadi perussuunnitelma viestintäkanavista ja -aikataulusta. Miettikää oheista markkinoinnin yhtälöä (ks. alla).

viesti x näkyvyys = vaikutus

Viesti kohderyhmälle:

- markkinointisuunnitelma tiimisi kanssa
 - minä - ehdokas
 - mikä viesti
 - kenelle
 - mikä kanava
 - aikataulu

Yhtälössä viestin on oltava hyvä, uskottava ja luottamusta herättävä. Näkyvyyttä haet markkinoinnilla ja vaikutus on äänet. Vaalipäivän lähestyessä myös median kiinnostus politiikasta ja vaaleista kasvaa.

Seuraa, missä politiikassa mennään! Ehdokkaana ja poliitikkona toimiminen vaatii jatkuvaa oppimista ja mielipiteen muodostamisesta tulee helpompaa, kun tiedät kattavasti asiasta, josta puhut. Lue lehtiä ja uutisia sekä puolueen tiedotteita ja kannanottoja. KD-lehdestä, puolueen kotisivuilta www.kd.fi ja KD-verkkolehdestä www.kdlehti.fi saat tärkeää ajankohtaista tietoa politiikasta ja politiikan toimijoista Kristillisdemokraattien silmin.

Media elää uutisista, sinä voit luoda niitä!

- Tee inventointi: mitkä mediat vaikuttavat kohdealueellasi?
- **Ota itse yhteyttä toimittajiin, kerro tapahtumista ja tavoitteista.** Ennen kaikkea, opi tuntemaan toimittajat ja huolehdi, että sinulla on hyvät välit mediaan.

- Tiedota kampanjakalenterista toimittajille. Varmista, että viestisi on huomioitu!
- Mikäli olet järjestämässä vaali- tai kampanjatilaisuutta, kutsu toimittajat etukäteen. Muista soittaa ja varmistaa, että kutsutut ovat tulossa.
- Paikallisosastosi tai tukiryhmäsi voi myös kirjoittaa esim. ennen kampanjatilaisuuttasi etukäteen tiedotteen ja tapahtuman jälkeen lyhyen jutun, ja lähettää sen kuvan kanssa paikallislehteen. Näin tapahtumasta voidaan uutisoida myös silloin, kun toimittaja ei tule paikalle.
- **Kirjoita lehtien yleisönosastoille.** Jos joku reagoi, kirjoita vastine. Kommentoi muutenkin muiden kirjoituksiin. Kirjoita positiivisesti ja kannustavasti – älä valita, vaan esitä ratkaisuja.
- Pidä omaa blogia ja kommentoi muiden kirjoittamia blogeja.
- Ole aktiivinen ja kirjoita sekä kommentoi säännöllisesti sosiaalisessa mediassa, kuten Facebookissa ja X:ssä.
- **Muista julkaista kaikki kirjoituksesi omilla blogisivuillasi ja sosiaalisen median kanavissa.**

Kyselyt ja vaalikoneet

Vaalien lähestyessä ehdokkailta pyydetään vastauksia erilaisiin kyselyihin. Moni järjestö lähettää kysymyksiä ehdokkaille sen toimintapiiriin kuuluvista aiheista, jotta heille muodostuisi kuva ehdokkaasta. Usein vastaukset julkaistaan jossain mediassa, netissä tai vaikkapa järjestön julkaisussa. Kysymyksiin kannattaa vastata.

Monet ammattiyhdistykset sekä erilaiset liitot ja järjestöt julkaisevat ilmaiseksi omien jäsentensä vaaliesittelyjä jäsenlehdissään, joten tämäkin mahdollisuus kannattaa hyödyntää. **Ammattiliitoista ja muilta yhdistyksiltä, missä olet jäsenenä, voi olla mahdollista saada muutakin, esimerkiksi rahallista vaalitukea – tarkista tämä suoraan omasta liitostasi ja yhdistyksiltä!**

Vaalikoneet ovat nykyään merkittävässä roolissa ehdokkaiden esittelyssä. Ne antavat kuvan puolueen ehdokkaiden kannoista. Vaalikonevastauksia siteerataan usein lehdistössä ja niistä tehdään vaalien alla juttuja. Kun alat vastaamaan vaalikoneisiin, käytä aikaa vastauksiesi miettimiseen ja syöttämiseen.

Vaalikoneita on paljon ja niissä on myös samoja kysymyksiä. Voit tulostaa omat vastauksesi, niin vastaat johdonmukaisesti eri vaalikoneissa.

Vältä vastauksissa neutraaleja kantoja, ja kirjoita myös omia kommentteja tarkentamaan kantaasi, varsinkin jos annetuista vaihtoehdoista ei löydy riittävän lähellä omaa kantaasi olevaa vaihtoehtoa. Huomioi, että vaalikoneiden vastaukset löytyvät verkosta myös vaalien jälkeen. Osassa vaalikoneita on mahdollisuus myös omaan maksulliseen mainontaan.

Vastaaminen etenkin keskeisimpiin vaalikoneisiin on tärkeää. Älä säikähdä vaalikoneiden suurta määrää, koska kysymykset ovat usein hyvin samanlaisia.

- Tärkeimmät vaalikoneet vastata ovat YLE, MTV, Helsingin Sanomat/Sanoma ja ennen kaikkea oman vaalipiirisi alueen isoimmat paikalliset lehdet. Vastaathan toki mahdollisuuksien ja aihepiirien mukaan myös muihin vaalikoneisiin! Jos vaalikoneen laatijataho tai sen kysymykset vaikuttavat jotenkin epäilyttäviltä, jätä väliin.

2.2.4 Kampanjaideoita

Puolueen vaalimateriaalit antavat vain raameja ja ideoita. Jokaisella ehdokkaalla on hyvä olla omia, persoonallisia kampanjaideoita ja -materiaaleja. Piireissä, osastoissa, erityisjärjestöissä ja tukiryhmissä voidaan toimia eri tavoin omien ehdokkaiden puolesta.

- Järjestä – jos mahdollista – aktiviteetteja siellä, missä äänestäjäsi ovat (esimerkiksi live-tilaisuus sosiaalisessa mediassa)
- Riko vanhoja kaavoja – tee jotakin, jota et koskaan ennen ole tehnyt. Sama vanha kampanjointi ei välttämättä saa huomiota. Täysin uusi juttu herättää helpommin niin tukiryhmän, median kuin äänestäjätkin.

Tärkeimmät päivämäärät:

- ke 2.4.2025
ennakkoäänestys alkaa
- su 13.4.2025
varsinainen vaalipäivä

Eniten aktiviteetteja viimeisten viikkojen ja päivien ympärille!

- **Seuraavaksi tärkein on vaalistartti** – sekä KD-osaston/piirin että ehdokkaan oma. Omalla persoonallisella kampanja-avauksella saat medianäkyvyyttä ja innostat koko kampanjaporukasi lähtemään liikkeelle. Voit ehkä yhdistää oman kampanjastarttisi osaksi jotain isompaa tapahtumaa, mikäli se soveltuu siihen kaikin puolin.
- **Huomioi teemapäivät** kampanjoinnissa: esimerkiksi 14.2. Ystävänäpäivä ja 8.3. Naistenpäivä.
- **Tukiryhmäsi jäsenet voivat kirjoittaa** henkilökohtaisia suosituksia tuttavilleen ehdokkaastaan somessa tai lähettää WhatsApp-, Messenger- ja tekstiviestejä ja kannustaa lähettämään viestiä eteenpäin. On tärkeää, että tukiryhmäläiset tuovat ehdokkaan nimeä ja teemoja tunnetuksi sosiaalisessa mediassa ja eri keskustelupalstoilla.
- **Tee oma vaaliesite** ja mieti muita edullisia kampanjamateriaaleja: pipoja, tiskirättejä, heijastimia, magneetteja, kyniä jne., missä on nimesi ja vaalisloganisi tms. Mene juna- tai bussiasemalle jakamaan omaa vaalimainostasi ja -materiaalisi. Jakotavara on hyödyllinen investointi erityisesti, mikäli keksit jonkin siihen liittyvän koukun, esimerkiksi tiskirättiin voi painattaa jonkin asian, jonka haluaa omassa kotikunnassaan ”putsata”. Tällainen vaalituote saattaa hyvin jäädä äänestäjän mieleen. Käytä siis aikaa suunnitteluun, jotta saat parhaiten vastinetta käyttämällesi rahalle!
- **Teippaa autoosi KD-tunnus** tai teetä oma ehdokastarrasi.

Rahallinen mainonta kannattaa keskittää ennakköäänestyksen ja vaalipäivän läheisyyteen. Sen sijaan markkinoille ja muihin yleisötilaisuuksiin jalkautuminen kannattaa aloittaa mahdollisimman aikaisin ennen vaaleja. Lisäksi mielipidekirjoitusten kirjoittaminen sekä näkyvillä oleminen sosiaalisen median eri kanavilla kannattaa aloittaa hyvissä ajoin.

Yhteismainostaminen on taloudellisesti kannattavaa. Voit kysyä alueesi tai kuntasi muita ehdokkaita mukaan yhteismainokseen esimerkiksi paikallislehteen tai ulkomainontaan. Suosituimmat paikat lehdissä, kuten etusivujen ilmoitukset tai niin sanotut silmäkulmat varataan usein jopa monta kuukautta ennen vaaleja. Ole siis nopea, jotta saat haluamasi mainospaikan.

2.2.5 Vaalikampanjan rahoittaminen

Kristillisdemokraattien vaalikampanjat on pääsääntöisesti rahoitettu puolueella ja yksityishenkilöiden, piirien ja paikallisosastojen rahankeräyksillä sekä jäsenmaksuilla. Puolue järjestää myös arpajaisia kerätäksään rahaa vaaleihin. Tarkempia tietoja vaalirahoituksesta on tässä oppaassa kohdassa 1.5 Vaalirahoituksesta -otsikon alla.

Miten ehdokas rahoittaa kampanjansa?

Jokaisella ehdokkaalla on tärkeää olla suunnitelma, miten rahoittaa vaalikampanjansa. Ilmoitukset, matkat, esitteet ja kaikki markkinointi maksaa, ja siksi on tärkeää laatia hyvissä ajoin budjetti, jotta tiedät, miten paljon rahoitusta tulet tarvitsemaan.

Kun tiedät tavoitebudjettisi, ryhdy keräämään varoja. Julkisesti hankitut varat kerätään oman KD-osaston tai piirin tilille tai ehdokkaan oman tukiryhmän tilille (jos tukiryhmä on ry-muodossa). Tästä lisätietoa tämän oppaan kohdassa 1.5.

Muutamia rahoitusvinkkejä:

- lahjoitukset omalla viitenumerolla osaston/piirin/tukiryhmän tilille
- oman ammattiliiton tai muiden liittojen/järjestöjen/yhdistysten tuki
- kampanjatuotteiden myynti
- tukiryhmän myyjäiset
- kirpputorit, arpajaiset
- erityisjärjestöjen tuki (KD Nuoret, KD Naiset, KD Svenska)
- paikallisosaston säästöt ja piirin mahdollinen tuki

2.3 Vaalikentällä

2.3.1 Oma esiintymisesi

Näytä, että olet Kristillisdemokraatti!

- Käytä puolueen logoa, liiviä, paitaa, takkia ja kampanjamateriaaleja, mutta älä käytä vanhoja logoja ja pinssejä. Puolueella on yhtenäinen logo ja grafiikka. On tärkeää, että vain yhdenlainen logo ja yhtenäiset värit ovat esillä vaalikentillä. KD:n graafiset ohjeet löytyvät puolueen nettisivuilta: www.kd.fi/ehdokas.
- Puhu puolueesta ja puolueen toimijoista aina positiivisesti. Jos olet jostain asiasta kriittinen, ilmaise eriävä kantasi muita kunnioittaen. Puhu myös

muista puolueista ja ehdokkaista kunnioittaen, vaikka olisitkin eri mieltä heidän kanssaan.

Kun teet vaalityötä, muista:

- Jokainen kysyjä voi olla toimittaja, joka tekee puheistasi juttua! Vastaa kysymyksiin rehellisesti.
- Jos et osaa vastata esitettyyn kysymykseen, voit sanoa reilusti, ettet tunne asiaa vielä, pyytää kysyjän yhteystiedot ja palata asiaan heti, kun sinulla on enemmän tietoa asiasta.
- Jos äänestäjä ei ole halukas kannattamaan sinua, suosittele toisia KD-ehdokkaita.
- Ole aktiivinen keskustelija ja tee puoluetta sekä itseäsi tunnetuksi somessa, blogeissa, keskustelupalstoilla, lehtien yleisönosastoissa jne.
- Puhu KD:sta kahvipöydässä työpaikalla, saunaseurassa ja muissa paikoissa, mutta vältä ärsyttämistä, jos kuulijat eivät vaikuta kiinnostuneilta. Puhu vaaleista erityisesti heille, joiden voisit olettaa äänestävän KD:tä.
- Kun tapaavat ihmisiä, hymyile ja tervehdi kaikkia tasapuolisesti, jotta kaikki tulisivat nähdyiksi.
- Älä koskaan kampanjoi yksin julkisesti. Ota mukaasi vähintään yksi tukihenkilö tai kampanjoi isommassa porukassa. Tällöin mahdolliset häirintätilanteet pystytään paremmin ehkäisemään ja pysäyttämään. Mahdolliset epäasialliset yhteydenotot tai häiriköivät kysymykset kannattaa pyrkiä ohittamaan asiallisesti.
- Jos koet kampanjoitessasi epäasiallista kohtelua tai esim. seksuaalista häirintää, ilmoitathan asiasta matalalla kynnyksellä mahdollisimman pikaisesti oman KD-osastosi/piirisi vastuuhenkilölle sekä puoluetoimistolle: mikko.rekimies@kd.fi. Vakavissa tapauksissa ole heti yhteydessä hätänumeroon 112/poliisiin.

Murra ennakkoluuloja ja ole positiivinen!

Nosta asiakysymyksiä esiin positiivisella tavalla. Uskalla antaa asioista myönteinen näkökulma, vaikka toisten puolueiden kannattajat ja vaalityöntekijät yrittäisivät kääntää asian toisin päin. Nosta esiin asioita, joita KD on ehdottanut, esittänyt ja saanut läpi politiikassa.

Anna äänestäjille positiivinen kuva Kristillisdemokraateista. Keskustele ja kuuntele! Muista, että jokainen keskustelu voi johtaa äänestyspäätökseen.

Jatkuu sivulla 40 ➔

Topias Kujala

Ensikertalaisena läpi

KD:n Forssan valtuutettu Topias Kujala, 27, meni ensikertalaisena läpi viime vaaleissa 2021. Hän oli ollut vain muutaman kuukauden puolueen jäsenenä. Jokainen ääni tarvittiin, sillä Kujala valittiin valtuustoon lopulta arvalla tarkastuslaskennan jälkeen.

Forssassa KD sai viime kerralla triplattua valtuutettujen määrän vaaliliitossa Keskustan kanssa. Edellisellä kaudella puolueella oli ollut vain yksi valtuutettu, eläkkeellä oleva pastori **Pekka Murtolahti**. Hänen lisäksi vuonna 2021 läpi meni myös aiempi varavaltuutettu, pyhäköinnintarkastaja **Asta Jaakkola**. Tarkastuslaskenta nosti kolmanneksi valtuutetuksi tuolloin 24-vuotiaan metsätalouden opiskelijan Topias Kujalan.

Kujala oli työskennellyt vaalivuoden ajan KD Nuorten projektityöntekijänä.

– Ajatus kunta politiikkaan lähtemisestä oli silloin tällöin käynyt mielessä jo aiemmin mutta lopullinen päätös ehdokkuudesta syntyi, kun aloitin työskentelyn KD Nuorissa.

– KD tarjoaa varsin vapaat raamit omanlaisen politiikan tekemiselle ja siksi KD tuntui luonnolliselta valinnalta.

Kujalan läpimeno oli poikkeuksellinen, sillä hän oli sekä nuori että ensikertalainen.

– Syntyperäisenä forssalaisena ja monessa mukana olleena minulla oli valmiina hyvä kontaktipiiri kotikaupungissani.

Hän teki kaverinsa **Viljami Haaviston** ja muun tukijoukon kanssa aktiivista kampanjatyötä koronarajoituksista huolimatta.

– Hyödynsin somea, videoita ja netisivuja, jotka eivät välttämättä aina ole yleisiä kuntavaali-kampanjassa. Työllä oli siinä tilanteessa iso arvo, koska monet perinteiset vaalitapahtumat, kuten torit ja väittelyt, olivat kiellettyjä.

– Olen kokenut kunta politiikan todella mielenkiintoisena ja yhteisten asioiden hoitamisen tärkeänä. Valtuutettuna toimiminen tarjoaa mielestäni hyvän näkemyksen niin paikallisesta kuin alueellisestakin tilanteesta.

– Yhteistyö muiden puolueiden kanssa on toiminut hyvin ja tällä kaudella istumme yhteisessä valtuustoryhmässä Keskustan kanssa, Kujala kertoo.

– Olen kokenut kun-
tapolitiikan todella
mielenkiintoisena ja
yhteisten asioiden hoi-
tamisen tärkeänä.

Topias Kujala

Ikä: 27-vuotias

Ammatti: 3D-suunnittelija, konetekniikan opiskelija

Tärkeimmät luottamustoimet:

Forssan kaupunginvaltuutettu, keskusvaali-lautakunnan puheenjohtaja

Politiikan ulkopuoliset harrastukset:

Metsästys, kalastus ja musiikki

– Kristillisdemokratia tarjoaa hyvän vaihtoehdon perinteiselle poliittiselle jaolle. Itseäni lähellä ovat erityisesti perhearvot sekä inhimillinen sosiaalipolitiikka, Topias Kujala sanoo. Forssan kaupunginvaltuutettu asettuu ensi kevään kuntavaaleissa ehdolle naapurikunnassa Tammelassa.

Keskustellessa ihmisten väliin syntyy (tai jää syntymättä) luottamus. Esimerkiksi toritapahtumissa keskustele mahdollisimman monien kanssa. Keskustelun ei tarvitse kestää pitkään, vaan muutaman minuutin kohtaaminen voi riittää ja olla ratkaiseva. Käänny aina äänestäjien puoleen, älä muodosta pienryhmiä muiden vaalityöntekijöiden kesken.

Muistathan, että ulkoinen olemuksesi on ensimmäinen asia, jonka äänestäjä vaalikentällä huomaa. Sen takia on tärkeää, että pukeudut kunnolla ja siististi – ja mieluiten KD:n väreihin, jotta sinut tunnistaa ehdokkaaksi.

Kaksi korvaa ja yksi suu

Ihmiselle on luotu kaksi korvaa ja yksi suu. Toisia kohdatessa on tärkeämpää kuunnella ja kysellä oman monologin sijaan. Ihmisillä on tarve kertoa omista ongelmistaan ja huolenaiheistaan, joten opettele hyväksi kuuntelijaksi. Huolehdi, että ihmiset kokevat tulevaisuutta kuulluiksi. Sinun ei tarvitse tuputtaa omia mielipiteitäsi.

Politiikan ydin on ratkaisujen löytäminen ihmisten ongelmiin. Nämä ratkaisut eivät koskaan ole mustavalkoisia yksiselitteisiä, vaan ratkaisut elävät ja ovat erilaisia.

Käytännön retoriikkaa

On tärkeää, että olet perehtynyt ja osaat sen asian, josta aiot keskustella. Kukaan ei osaa tai tiedä kaikkea, mutta jokainen tietää jonkun asian hyvin. Keskeytä omaan osaamisalueeseesi ja opiskele sitä niin hyvin kuin voit.

Jos sinulta kysytään asiasta, jota et itse tunne, voit ohjata kysyjän sellaisen KD-ehdokkaan pakeille, jonka arvioit tietävän kyseisestä asiasta.

Yleisaiheissa voit käyttää vastaamisen tukena KD:n vaalimateriaaleja.

Miten otan vastaan kritiikkiä ja kyseenalaistamista?

Vaalityössä tulee aina jossain vaiheessa vastaan niin positiivista kuin negatiivistakin palautetta. Ajatuksiasi tai puolueen kantoja saatetaan kyseenalaistaa ja provosoida – joskus rumastikin. Kaiken ”a ja o” on oman rauhallisuuden ja asiallisuuden säilyttäminen. Jos saat kysymyksiä, joihin et osaa vastata, voit ehdottaa, että palaat asiaan myöhemmin vaikkapa sähköpostitse.

Käytä kokemuksiasi työelämästä, perheestä tai harrastuksista keskusteluissa

vaalikentillä, esimerkiksi: “eläkeläisenä olen sitä mieltä” / “perheenisänä tulee mieleen” / “yrittäjänä ajattelen asiasta näin”.

2.3.2 Uusien jäsenten ja aktiivien rekrytointi

Vaalityössä tapaavat ja juttelevat monien ihmisten kanssa. Kun olet kertonut, miksi itse olet kristillisdemokraatti, älä epäröi kutsua kiinnostuneita mukaan jäseniksi. Kasvattamalla paikallisosastosi jäsenkuntaa kasvatat samalla koko puolueen jäsenmäärää ja lisäät KD:n vakituksia kannattajia. Paikallisosastosi saavat lisää toimijoita ja viestinviejiä, osaston talous paranee uusien jäsenmaksujen kautta ja uudet jäsenet tuovat mukanaan myös uusia ideoita toimintaan. Voit myös kannustaa ilmoittautumaan KD:n ystäväksi, jos kyseinen henkilö ei vielä halua ryhtyä jäseneksi.

Voit pitää mukana KD:n yleisesitteitä, joiden sisällä on puolueen jäsenhakemuslomake. Jos saat täytetyn jäsenhakulomakkeen itsellesi, vie se postilaatikkoon (postimaksu on maksettu). Nopein tapa täyttää jäsenhakemus on puolueen nettisivuilla: www.kd.fi/jaseneksi, josta hakemukset menevät suoraan puoluetoimistolle. Sieltä tieto uudesta jäsenestä lähetetään paikallisosastolle. Kun olet rekrytoinut uuden jäsenen tai ystävän KD:hen, muista pitää yhteyttä häneen. Kutsu uusi jäsen mukaan toimintaan ja vaalityöhön.

2.3.3 Kiitosten aika

Hyvin tehty kampanja antaa onnistumisen tunteen, vaikka se ei aina johdakaan läpipääsyyn. Joten oli vaalien lopputulos mikä hyvänsä, olet ollut joka tapauksessa vakavasti liikkeellä, ja se on noteerattu. On aika kiittää. Sinuun on uskottu äänestämällä sinua. Silloinkin, kun tulos ei ole toiveidesi mukainen, muista kiittää äänestäjiäsi ja vaalityöntekijöitäsi.

Hyvin tehty kampanja antaa tulevaisuudessa mahdollisuuden uuteen iskuun! **Jokaisesta äänestä ja kaikesta kampanjaan käytetystä ajasta on hyötyä seuraavissa vaaleissa ja toimissasi politiikan parissa – ja jokaisesta äänestä on hyötyä koko Kristillisdemokraattiselle puolueelle. Kiitos Sinulle!**

Satu Melkko

Lähdin pitämään lasten puolta

Satu Melkkoa oli houkuteltu politiikkaan jo aiemminkin, mutta hän lähti ehdolle ensi kertaa kuntavaaleihin 2005.

–Kotikunnassani oli paineita talouden sopeuttamiseen ja osa sopeutustoimista kohdentui lapsiin. Työskentelin äitiys- ja lastenneuvolassa ja ajattelin, että on pakko yrittää päästä pitämään lasten puolta.

Melkko toivoi saavansa lautakunta-paikan, mutta menikin läpi, ainoana KD:n valtuutettuna. Hän pääsi sivistyslautakuntaan ja sai pitää lasten puolia.

Pienessä kunnassa kampanjointi ei vaatinut paljoakaan.

–Olin oman työni ja harrastusteni kautta paikkakunnalla jollain lailla tunnettu. Myöhemmin asuessani suuremmassa kunnassa olen kirjoittanut mielipidekirjoituksia, paikallisosastomme on osallistunut tapahtumiin ja olemme tehneet jalkatyötä.

–Viime kunta- ja aluevaaleissa kasvojen merkitys.

Nyt Liperin kunnanvaltuutettuna sekä Pohjois-Karjalan aluevaltuutettuna toimiva Melkko on pitänyt antoisana kuulumista hyvinvointialueen uudistuksen valmisteluryh-

mään, jossa suunniteltiin hallintorakenteita.

–Valtuustossa asiat ovat isoja ja vaativat paljon perehtymistä. Asioihin pääsisi vaikuttamaan paremmin, jos olisi hallituspaikka tai enemmän lautakuntapaikkoja, hän toteaa.

–Hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen lautakunnan jäsenenä on ollut mielenkiintoista ja innostavaa. Siellä päätämme esimerkiksi järjestöavustuksista ja laadimme erilaisia ohjelmia.

–Hyvinvointialueella joudutaan yhteensovittamaan monen kunnan tarpeita ja olen huomannut, että kaikkien ei ole helppoa astua ulos kuntapäätätjän roolista.

Kokoustekniikka on tuttua jo pitkään kunnanvaltuutettuna toimineelle, samoin osa valtuutetuista ja muista toimijoista.

–On helpompi luoda suhteita ja pyrkiä vaikuttamaan, kun tuntee ihmisiä.

–Aluevaltuutettuna ei ehkä ole tullut yllätyksiä, mutta surullista on keino-tekoinen politikointi ja asioiden kärjistäminen, sen huomaaminen, että demokraattisiin päätöksiin ei kaikkien ole helppo sitoutua.

Melkon mukaan jokaisessa aluevaltuuston kokouksessa mietitään talouden tasapainottamista.

–Olemme KD:nä esittäneet ryhmärahasta luopumista, mutta se ei saa

kannatusta isoilta puolueilta. Eihän se pelasta taloutta, mutta olisi osoitus sekä työntekijöille että ääntäjille siitä, ettei oma suu ole kontin suuta lähempänä.

– Työskentelin äitiys- ja lastenneuvolassa ja ajattelin, että on pakko yrittää päästä pitämään lasten puolta.

Satu Melkko

Ikä: 61-vuotias

Perhesuhteet: Kahden aikuisen tyttären äiti

Ammatti: Palveluesihenkilö, terveydenhoitaja ja YAMK

Tärkeimmät luottamustoimet:

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valtuutettu Liperin kunnanvaltuutettu, kunnanhallituksen varajäsen, KD:n Pohjois-Karjalan piirin toiminnanjohtaja

Politiikan ulkopuoliset harrastukset:

Tukiperhetoiminta, lähetystyön tukeminen seurakunnassa, käsityöt, puutarhassa puuhastelu ja ulkoilu karvatassujen kanssa

– Olemme pyrkineet KD-ryhmässä edustamaan koko hyvinvointialuetta ja miettimään palveluja väestön palvelutarpeesta käsin eikä vain yhden taajaman tai kunnan näkökulmasta, Satu Melkko kertoo.

Lopuksi

Lisää tietoa alue- ja kuntavaaleista löydät:

- ▶ **Puolueen sivuilta:** www.kd.fi/ehdokas
 - ▶ **Oikeusministeriön sivuilta:** www.vaalit.fi
 - ▶ **Ehdokkaiden Facebook-ryhmästä:** **KD alue- ja kuntavaaliehdokkaat 2025**
-

Voit olla yhteydessä oman KD-osaston/piirin/erityisjärjestön vastuuhenkilöihin, yhteystiedot: osastot.kd.fi

Voit olla yhteydessä myös puolue toimistoon:

Mikko Rekimies,
puoluesihteerä, puolueen vaalipäällikkö
mikko.rekimies@kd.fi
puh 044 552 5030

Viljami Haavisto,
markkinointi- ja viestintäsuunnittelija
viljami.haavisto@kd.fi
puh 050 336 5439

Ismo Portin,
hallintopäällikkö
ismo.portin@kd.fi
puh 044 375 5375

Miia Marjakangas,
toimistoassistentti
miia.marjakangas@kd.fi
puh 040 580 0147

Oppaan tekijät

Mikko Rekimies,
puoluesihtööri, puolueen vaalipäällikkö

Viljami Haavisto,
markkinointi- ja viestintäsuunnittelija

Ismo Portin,
hallintopäällikkö

Miia Marjakangas,
toimistoassistentti

Simeon Siltamäki,
korkeakouluharjoittelija

Kristiina Kunnas,
päätoimittaja, KD-Lehti

Samuli Rissanen,
toimittaja, KD-Lehti

Eveliina Kangasniemi,
järjestötyöntekijä, KD Naiset

Hienoa,
että olet mukana
meidän KD-tiimissä
– tsemppiä ja
menestystä vaaleihin!

